

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni, hajdu-böszörményi és székelyhid-kerületi „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj: Ötvenbeszötven forint... Nagyobb terjedelmű, mint azelőtt több iszeli hirdetések, alkuszant a legolcsóbb árérték...

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 frt — kr. 1/2, évről évre 5 frt 50 kr. Fél évre 5 —, Egy évi száma 10.

h. szoboszlói segédjegyző, isbüténye miatt hivatalától felbén. helye ideiglenesen a jeles Szivos Gézával töltel-

kerkezlői nyílt posta. dapestre. Nagyon jó. Minél többet. — Neki. Mikor keressz? — Szabónak indokoltam. Emlekezni szer- szallásra. Színtem. Nem lesz szerencsésnek en? Nyiregyházara. Koszomom. Csak kikből. A kisebbiket nem közlöm. Nem k. Tatra-Füredre. Dr. Tollenak, Vt ter lesz rá. Jo mulats!

szekerestő s kiadótulajdonos: ATMÁRI KÁROLY. Főmunkatárs: TISZAI DÁNIEL.

nyilttér. rtesítés.

berencsem a n. érd. közönség tudom. miszerint több ideig külföldön adóson alkalmazva a legújabb di- tyonok készítését mojlát elsajdít- e városban érvényesíteni óhajtom; minden szakonba tartozó nő öl- legújabb divat szerint izsteltjeim. éban és várakozáson felül elkészí- zerszindm tudatom a n. érd. kö- miszerint a szabásban a legújabb ut oktatókat adok. — jutalmam a génye után kívánom kiérdemeln.

Tisztelettel: Geiger Károly, noi ruha készítő. som Széchenyititca 1816. 262 1—

ember szemére fontosabb szer 1822 óta világhírűvé vált Dr. SZEMVIZ. Traugott Ehrh Grossbreitenbachban gben. 1 üveg ára 1 frt o. — Kapható Debreczenben ck Emil gyógyszerésznél.

Mindennemű titkos betegségeket és öröbajokat,

RICORD párizsi egyetemi tanár al bizt os gyógymodja szerint Dr. Weisz Gyula. sti eszsz. és kir. katona főkör- osztályorvosa. kiérdemült állam- bányamű-orvos. — Lakik: Mik- M özes Lajos-féle ház 2079.

Galambos Antal, kir. alj. bír. 206 2-3

A „Debreczen”-re augusztus hóra előfizetést nyitunk 1 frtjával. Előfizetheti három hóra — 2 frt. 50 krjával, augusztus-decem- berre: 4 frt. 20 krjával. Lapunk programja ismeretes. Szilárd elhatározással s bátor kitar- tással haladunk a kitűzött irányban. Tisztelettel kérjük fel lapunk barátait ennek terjesztésére s elő- fizetők gyűjtésére. Hirdetéseket a lehető leg- jutányosabb áron közlünk. Az előfizetési pénzeket kérjük mielőbb beküldetni. Debreczen, 1875. jul. 31.

Tiszai Dániel főmunkatárs. Szatmári Károly felelős szerkesztő s kiadó tulajdonos.

Önállóságot!

Budapest, aug. 9. A választások egy-két hely kivételével bevégződtek, az ingerült kedélyek lecsillapulnak s a választó honpolgár a politikai élet izgalmai után visszatér csalá- ládi tűzhelyéhez. Fennem hirdetik a kormány által jól fizetett lapok, azon „dicső győzelmet,” mely a haza „józan” polgársága által kivívott, a „forradalmárok” és „lázi- tók” felett; kik oly hangzatos czimeket nyertek, azon bűnös törekvéseikben, hogy megakarták gátolni a romlásnak induló haza végveszedelmét. — megmenteni azon országot, mely már annyi vészesítő időt túlélt, melyet egy hosszú évezred emésztő harcaival nem voltak képesek megtörni, melynek történelme fényesen bizonyítja, hogy ha volt nemzet, mely kész volt utolsó lehetőséig küzdeni az önállóság eszméjéért, az bizonyára — a magyar volt. Nem akarjuk a szabadlevű párt győzelmének eszközeit nyilvánosságra hozni, nem akarjuk felemlíteni a csel és ármaný közeget, elég legyen megje- gyeznünk annyit, hogy korántsem az elv győzelmét bizonyítja a „majoritás.” hanem igenis, bizonyítja a hivatalos „pressió” hatását, a vesztegetés, csel és ármaný érvényre jutását. De feleldük el ezeket és bizzunk a jövőben. Mi biztosítottuk egy párt létélének alapját, mely a 3 év elteltével diadalra fogja jutanni azon elveket, melyeket nem sikerült elfojtani az „üdvös” fuzió embereinek. Igen, diadalra fog jutni, —

A „DEBRECZEN” tárczája. Bécsi levelek.

„Oh tempora, oh mores!” Milán herceg. — Kirándulás. — Drágaság. — Neue Kaktus. — Uziel. — Tramway. — Színház. — Tropper-féle új Bécsben. Elénk kávéházi eszmekieserőlközésekre adott alkalmat Milán herceg itteni időzése. — Némelyek helyi politikai jelentőséget akarnak e látogatásnak tulajdonítani, mások egészen ma- gánjellegűnek mondják, mely állítás azonban nagyon elüt a látszattól. (? Szerk.) Andrassy jár, két nála, ő felségénél 1/2 óráig tartó titkos kihallgatáson volt, másnap visszaadja ő felsége a látogatást, buzamosabb ideig ott van. Andrassy mindenféle nagykövetet egyre-másra látog- tatja; titkosan tanácskoznak 1 1/2 óra hosszág stb.; ezen körülmények arra látszanak mutatni, hogy Milán hercegnek nem egyedül kéjtutazás volt czéja akkor, midőn Bécsbe jött, s tény, hogy ez utazása által a felelősséget akarta vállalniórl elhárítani, melynek terhe vibarként toronyosult felette. Kiki más, meg más magyarázatot adott, a egyszerre csak villámként futja be a várost, Milán herceg eljegyzési híre. Mely csakugyan meg az nap este meg is tartottó ragyogó pompával. A mennyasszony Kocsák Natalis ó nagysága. Ez ünneplés jele- len „az arany báráný” vendéglőben történt meg. Jelen voltak Milán herceg édesanyja, Obrenovics Julia hercegnő, a megyirköltő Obren- ovits M. hercegnék özvegye, gr. Hunyadi Pál Mo- romi herceg nejével és fiaival, Marinovits, a volt miniszterelnök és az itteni arisztokrácia kö- reiből többen. Marinovits nagyon sikerült „toastot” mon- dott, mire Milán herceg válaszolt, melyben me- rog szavakkal kiemeli Szerbia helyzetét, és a többi közt mondja, hogy életének végcéjia

mert ez idő elteltével a félrevezetett pol- gárság meg fogja látni a fuzió káros ha- tását és e párt működésének eredmé- nyét, — mely tökéletesen elég lesz arra nézve, hogy megismerje e működésnek czélját és attól elforduljon. Mily égető szükség e honra nézve, ennek anyagi és szellemi javának elő- mozdítására az önállóság eszméje, mily nélkülözhetlen feltétele ez a jólétnek, je- lezték Verhovay és Simonyi urak jun. 27 kén tartott beszédükben, egyébiránt tudja ezt és meggyőződése ez minden- kinek, ki a haza üdve iránt melegen érző szívvvel bír. Nagy dolog az eszmének elvetése uraim! Elvetni egy oly eszmét, melyért egy évezreden folyt a véres küzdelem, s melynek védelme Magyarország dicső történetében csaknem szakadatlan villon- gásokra adott alkalmat. Emlekezzünk vissza uraim! jusson eszünkbe június 27-ke, jusson eszünkbe elveink hü bajnokának és nagytehetségű ifjú bajnokának Verhovay Gyulának programbeszéde, — melyben nyíltan kimondotta, hogy a kormány csak a vá- lasztások végét várja, hogy a már ti- tokban régen tervezett adófeleléléssel lepje meg a népet. A „Pesti Napló” kezdi belátni, hogy Magyarország rongált pénzügyi helyze- tén nem lehet másképen javítani, mint adófelelélés és némely helyügi költsé- gek megtakarítása által; mely már a szélsőségekre vitetvén, a lehetlenség- gel határos. A „Pesti Napló” azon véleményé- nek ad kifejezést, hogy az ország tel- jes bizalmat fog szavazni a jelenlegi kormányra, és működésének eredménye az adófelelélés, nagy lelkesedéssel fog fogadtatni, mely lehetőséggel fogja tenni annak kivételét, melyért a Bittó-Ghyczy kormány megbuktattatott. Amde legyen szabad nekünk is ezen „magas” véleményvel szemben, azon szerény hitünknek kifejezést adni, hogy ezeknek egyike sem fog megtörténni. Mert: tekintük a körülményeket A termés határozottan rosznak mondható, az elemi csapások sulya alatt az egész ország, kevés kivétellel oly nagyot szen- vedett, hogy valóban nem sokat hibá- zunk, ha ezt a 63. és 64. esztendőhöz hasonlónak mondjuk, már pedig tudjuk, hogy az egész országban a jobb jövőre való kilátás, a jó termés reményében összezpontosult, s a ködkép szétfoszlott, és látjuk előttünk a legkétségbejött- nyomor sújtó képét, és már most ve- gyük hozzá a tervezett adófelelélést. Midőn az emberek ezreinek nincs meg a betevő falatja, midőn a legtehe- tősebb gazda, kénytelen helységről-hely-

ségre járni, hogy két keze munkájával táplálja éhező gyermekeit, családját, ily körülmények között az adófelelélés több, mint lehetlenség, abszurdum. Milyét veszi el már most az „exekuczió” a nép- nek, midőn a testén levő ruhán kívül csak éhező családja maradt meg? Szom- mou valóság ez uraim. És ehhez lelkesedést, bizalmat kíván a kormány? Jóakaróink a bécsi lapok, a deficit első és legfontosabb okának tartják a — honvédsereget. „Haszontalan” játékszernek mond- ják, és jóakarólag tanácsolják a kor- mányra, hogy oszlassa fel az egész já- tékot. Valóban, el kell ismernünk, hogy „osztrák testvéreink” nagyon nagy jót akarnak — maguknak. El akarják venni hadseregünket, mely bár sok szükségesnek hiányát nagyon érzi; de végre is, ki oka annak, hogy midőn a honvédelmi ügyekre szükséges összeget előterjesztették, a kormány jónak látta takarékossági szempontból, ezt megtagadni, hogy kétszeresen a közös hadseregre fordítsassák, a „közös had- seregre,” de melynek csak a neve közös, — mert bizony nem a miénk abból szük- ségeseten egy század sem. Ezért nincs ágyunk tisztelt kollegák! De azért mégis csak hadsereg, és pedig olyan sereg, melynek fiai baj ese- tén meg fogják mutatni, hogy méltók di- cső elődeikre, a hős „veressipkásokra!” Ha nincs hadseregünk, nincs sem- mink! Oly állam, mely nem bír önálló hadsereggel, nem állam, hanem játé- szere meg a nálánál kisebb nemzete- nek is. Ha Magyarországnak nincs önálló hadserege, történelmi jelentősége meg- szűnik, és kitéröltetik az európai hatal- mak sorából. Így állanak a dolgok minálunk ked- ves testvéreink, az „üdvös” fuzióban!!! Ime polgártársak! itt van első erede- ménye a kormány működésének; adó- felelélésnek hívják biz azt. De nyugodt öntudattal elmondhat- juk hazánk nagy neví költőjével: „Még jönni kell, még jönni fog egy jobb kor, mely után buzgó imádság epedez, szá- zerek ajakán.” És pedig vajmi hamar! A választó polgárság meglátja „üdvös” eredményeit e párt működésének, és a jövő választásánál, nem fogja magát fél revezettetni, és fog szavazni azon elvekre, azon pártra, melynek jóindulatu törek- vést belátja. Szemző Gyula.

— Minisztertanács tartott tegnapdél- előtt déli 12 órakor Budán. E hét folyamán pedig Bécsben lesz minisztertanács a király elnöklete alatt. Ekkor a trónbeszéd, külség- vetés s több tjavaslat lesz tárgyalás alatt. — Perczel igazságügyért a Napló szer- tint sikerült rávenni, hogy állásán megmarad- jon. Így Csémeghy is megmarad államtitkárn- ak. E szerint itt minden kombináczióknak vége. — Hat jegyző fog választatni a jövő or- szágyűlésre. Husár Imre, Márkus István, P. Szatmári Károly biztosak. — A budai vész miatt a rendőrség kö- zött támadt vitás ügy megvizsgálására Torkos Kálmán küldetett ki kir. biztosan a helygér- ség részéről. — Az új ágyuk beszerzésére 8 1/2 millió frt. irányzatot elő a közös hadügyiség ré- szeről. A hadügy köréből. Irta: Tiszai Dániel. II. Most meg egy szép reggelen arra ébred- tünk, hogy hadink összes ágyui hasznavehe- tetlen, mert mind borderejükéül, mind pedig más erős körülményekéül fogva más hadak ágyui által tulszárnyalva vannak. Ez minden bizonynal elszomorító körülmé- ny, mert soha sem kellene azt a szom- szédnak tudni, — bármily látszólagos barátság kapcsai fűznek is össze bennünket — hogy hadaink felszerelésében, épen most és ezen vagy amon után fáradozunk. Mert a mai csalfa világban a politika szekerének csak egyik keréke döczenése is elege.őo arra, hogy a mai jó barát, holnap már szuronyát sze- gyezze mellénknek, s a barátság napjainban kilesett, vagy nyilvánosan véghezvitt katonai eseményeket, tetemes hátrányunkra és a maga jelentőség előnyére zsákmányolja ki. Arra nézve, hogy valaki tánczolni tudjon, nem elegendő a sarkantus csizma. Hogy egy hadsereg teljesen és minden óráig győzelmek aratásának reményére joga- sitson, nem elegendő a felelmet hadi budget megőszavazása. Ravasz, évekkel előre kidönlöt- terveit, mint fétett kisdödet bársony meleg takaró — a gondosan álcázott titok leple alatt kell tartani — ellesetni, ügyes, lelemé- nyes eszű emberek által a hiányzó, de más hadaknál előnyösen használt hadi szereket, s azokat nagy töltékben, lassanként, észrevétle- nul, megrázkódások nélkül után csináltatni, s használtára venni. — Most majd megrendel- jük, vagy gyárlig Bécsben fogjuk az új ágyu- kat roppant készülődéssel, gyárak átalakításá- val előállítani, s ügyes ellenségünk, még job- ban és hamarabb meg fogja tudni, mint e sorok írója, hogy hány ágyut öntöttünk, s hány és minő szeg, van azoknak kerékében. Azt sem tarthatjuk soha helyes és czéla- razónak az államok éteiben, hogy a kato- nák megkülönböztetik a polgártul. Ez nagy szerencsetlenység. Tegyük fel azt a rendkívüli nagyszerű megváltozást az időknek, hogy

Európa, egyszer csak megszálván őt a béko isteni malasztja, átalános és igen hosszú időre lefegyverkezni, mint tennének az államok: azon katonai egységekkel, a kik a hápták iskolájában katonai tempónál egyebet nem tanulva, nem gyakorolva, a jelzett esetben, mint az égi ma- dr szepén a csillagos égalatt maradának? Legyen a katona, ha az állam czéljainak meg akar felelni, egyszersmind polgári érzel- mekkel és ismeretekkel is ellátva, akkor aztán ismeri fog hazát, melyért keble dobogjon, földét és annak népét, melynek védelmére kardja minden percében kész elhagyni háve- lyét. Ha hadügyér ő katonai magassága, fé- nyes hadismeretei mellett, egyszersmind pol- gári érzeim it és ismereteit is ragyogtatná, bizonyára nagyobb kíméletre és méltánylatra számoltatnának, azon nép és nemzet, mely mint a „P. Napló” elég szeliden, de tapinta- ton elöadta, a legvégső fokig megborza vér és pénzbeli áldozatait a közösgyes haza oltá- rára, és különösen a magyar nemzet az, mely mióta a történelmet írják, minden ves- zedelemben, mely hazájára és azzal együtt a dynastiára is meretett, nagyszerű bátor hadi- cselekményeivel harította el a vesztéres fel- böket vilámaival együtt, s volt mindekor és lenni fog a jövőben is a trónnak egyedül megdönthetetlen oszlopa. Mi nem tiszta papírosról, mi a történe- lem hajtalan t a n u b i z o n y á g a szerint elmélkedünk. S bár, mint már felebb érintök — a magyar nemzet zúgolódás nélkül adja véreből és pénzéből a mit csak bír, s mégis a közös hadseregben, magánál a magyar ezrednél is, a magyar ellenessellelem ur- l o k o d i k a tiszti karban és a magyar nyelv minden jogától meg fosztva. Ez a tény a legnagyobb visszatetszést szöli a nemzetben. Mi tiszteljük a vitéz bajnokokat, s talán a bajnoksgz térén meg most is megtudnánk ta- lálni az ösvényt, a mely a dicsőség templomába vezet, de erkölcsi és becsületbeli kötelességnek, meg pedig elengedhetlen kötelességnek tart- juk am azt is, hogy azok tisztelére méltó bajnok, azon nemes nemzet és annak fiait iránt, kik uri létezésüknek áldozatkész és egyedüli f tartói, ne háválnak, mert erre nem szorultok, hanem kellő reverentiával viselteszenek min- denha, mert ezt megkívánjuk. Nem szégyen az vitéz uraim! Csak ó- lassák önök a történelmet, s meg fognak róla gyözdödni, hogy a harc véres mezején a halál irtó tekéi között, több vitéz bajnokot, fény- sebb dalaikat, egy nemzet sem tüntet fel aránylag a magyarnál. Mindenkinék a meg- letelörszt a magaből. — Biztat is a remény, hogy nemokora eljö az idő, hogy a közös hadaknál, a neheztel körülmények teljes megváltozást jelezhetjük, mely által fainak katonai széleme mindenestre hatalmas mér- ven fokozódik. Nem kevesebb reményt fűzünk továbbá azon igérethez sem, melyet már többször volt szerencsénk hallani, miszerint ezredünk szü- löfőideikre átheilyeztetvén, az idegen hazák fiait szegény hazájukba fognak visszahuzódni. — Mit nyerenék ezáltal csak pénzügyi tekintet- ben? vajon nem tudnák azt azok a kiknek első helyen tudniok kellene? valamint, hogy egy nemzet, mindig számot tart és pedig joga-osan tart számot egy igéretre, mely a felsőbb körökől veszi származását? Ha mi csak egyetlen egyszer nem álltanánk ki unocik il- telekeinket? milyen szégyennek, hitegetések tartanók mi azt! Be kell tehát válnani az a legjobban lehet kifejezni e szó által, hogy „magyar faló”. „Jó akarunk” a „Neue Freie Presse” 16 oldal helyett csak 12-öt ad már. Kisebb is lesz meg. A kereskedelem láza, — az ázlet pang. Szász meg száz foglalkozás nélküli ember jár- kel, a legtekintélyesebb házak buknak egy- másután, s tömtenetlen családot juttanak köl- dőshoztra; a „börze” mondhatni szünetel. Ily körülmények közt arra a gondolatra jutott a jóvontu váspálya vezérigazgatósága, hogy a vi- telbért felelemje. Következése az lön, hogy felét sem vette be annak, a mit mások, ez által kénszerítve volt a napokban rendeletét visszavonni, — de eredménytelenül, a közönség ugylátszik, meg- szokta az nélküli tudni, s a bevétel meg mindig aránylag csaknem felényi, — mint volt ezelőtt. Hjav! 10 kr most itt nagyobb öszeg, annyi mint ezelőtt 1—2 frt. Ezen általános pénz „krisztiz” keményen érezték a különle- szinzházak már a mult ideyben, — az áratok kénytelenek lesznek lejjebb szállítani ez idey alkalomával, ha csak félig tét házakat is akarn- kapni. Legjobb és legիրnevesebb művész- nököt nélkülözni fogjuk, mert azok többnyire már, inkább kisebb színzházok szerződötték magukat, a hol a „Kraich” hatása nem érez- hető oly sulyosan. A Tropper-féle úgy megint bő anyagot szolgáltat az osztrák hírlaprodalomnak, hogy a magyarok iránti elszennveté minél csattan- tósból modorban kimutathassak akkor, midőn az összes külföldi hírlapok, ha nem is tör- vény által jószított, de méltányos dolognak mondják a tüntetéseket, és jogosnak annyiban, amennyiben Tropper e szavai által az egész nemzetet melyen megsértette, és a győriek csak az egész nemzet érzelmét tolmácsolták midőn ellene tüntettek. HENRIK.

